

> Retouradres Postbus 554 7400 AN Deventer

Royal Haskoning
t.a.v. de heer ing J.H.M. Creemers
Postbus 151
6500 AD NIJMEGEN

ingekomen 11 AUG. 2011

in handen van: *gim*
OP-nr.: *9S9885.D2*
Origineel naar: *archieef*
Kopie: *JCCR*

Directie Regionale Zaken
Oost
Verzetslaan 30
Deventer
Postbus 554
7400 AN Deventer
www.rijksoverheid.nl/eleni
T 070-8883160

Onze referentie
223895

Uw referentie
9S9885.D2/L0016/904224/JEBR
/Nijm

Bijlagen
1

Datum 29 juli 2011
Betreft Ontwerp Besluit Vergunning Natuurbeschermingswet 1998
Project Munnikenland

Geachte heer Creemers,

Bij brief van 20 mei 2011 met kenmerk 9S9885.DF2/L0016/904224/JEBR/Nijm, verzoekt u, namens het Waterschap Rivierenland, mij om u een vergunning te verlenen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nb-wet 1998) voor de Uiterwaardvergraving Brakelse Benedenwaarden en Dijkverlegging Polder het Munnikenland, hieronder genoemd 'Project Munnikenland'.

Het integrale doel van het Project Munnikenland is het verhogen van de veiligheid tegen overstromingen en het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied, waar natuurontwikkeling een belangrijk onderdeel van uitmaakt. Zodoende omvat het project Munnikenland tevens de versterking van Natura 2000 en de Ecologische Hoofdstructuur.

Er wordt vergunning aangevraagd voor de ingrepen in het kader van de Rivierverruiming en het project omvat de volgende deelactiviteiten:

Maatregel / Onderdeel	Hoofddoel	bevoegde instantie
Ontgraving Brakelse Benedenwaarden	Rivierverruiming	EL&I
Ontgraving noordelijk deel Gandelwaard	Rivierverruiming	EL&I
Ontgraving Delta dijk	Rivierverruiming	EL&I
Ontgraving Waalkade	Rivierverruiming	EL&I
Aanleg Wakkere dijk inclusief hoogwatervluchtplaats	Rivierverruiming	EL&I
Aanleg in- en uitlaatwerk in Maaskade	Waterbeheer / natuur	EL&I
Aanpassing waterhuishouding binnendijks gebied	Waterbeheer / natuur	prov
Aanleg poelen in tussendijks gebied t.b.v. Mitigatie Kamsalamander	Natuur	EL&I
Verondieping zandwinplas	Natuur	prov

Inrichting Munnikhof	Cultuurhistorie	Prov
Herstel Wetering in de Waarden van Loevestein	Cultuurhistorie	Prov
Ontgraving gracht Slot Loevestein	Cultuurhistorie	Prov
Herstellen tracé Schouwendijk	Cultuurhistorie	Prov
Herstel terp 't Rechthuys	Cultuurhistorie	Prov
Verbreiding Maaskade en aanleg weg	Infrastructuur	prov
Verbreiding parkeerplaats Loevestein en aanleg hoogwatervluchtplaats	Infrastructuur	Prov
Aanleg fiets- en wandelpaden	Infrastructuur / recreatie	Prov
Aanleg aanlegsteiger Munnikhof	Recreatie	Prov
Toename recreatie	Recreatie	Prov
Grondverzet i.h.k.v. project Munnikenland (incl. aanleg tijdelijke loswal)	Grondverzet	EL&I/prov

Directie Regionale Zaken
Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
223895

Procedureel

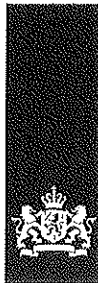
Op 24 mei 2011 ontving ik uw aanvraag. Bij brief van 21 juni 2011, (kenmerk PDOC01/212960) heb ik de ontvangst van uw aanvraag bevestigd en tevens nog aanvullende informatie aan u gevraagd. Deze aanvullende informatie ontving ik van u per brief d.d. 7 juli 2011 met kenmerk DLGO/11/27067 en heb ik u bevestigd met mijn brief van 13 juli 2011 (kenmerk PDOC01/221060).

Bij uw aanvraag voegde u een passende beoordeling Integrale Planstudie Munnikenland d.d. 4 juli 2011 onder nummer 9S9885.D2. Conform artikel 41, lid 1 van de Nb-wet 1998 heeft u uw belang bij het verlenen van de vergunning gemotiveerd.

De afgifte van de vergunning ten behoeve van dit project vindt plaats onder coördinatie van de provincie Gelderland, overeenkomstig de coördinatieregeling ex artikel 3.30, eerste lid onder a, van de Wet ruimtelijke ordening. Bij de procedurele afhandeling van de vergunningaanvraag wordt de procedure overeenkomstig afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) gevolgd.

Bevoegdheid tot vergunningverlening

Het Project Munnikenland bestaat uit een aantal deelactiviteiten waarvan er een aantal valt onder artikel 2, sub 'e' van het Besluit vergunningen Nb-wet 1998 (hierna: het Besluit) (Staatsblad 2005, nr. 594, gewijzigd op 7 april 2009, Stb. 2009, 236), luidend: "het treffen van maatregelen en voorzieningen die nodig zijn met het oog op de ontwikkeling, werking en bescherming van de hoofdwaters in de zin van het Waterbesluit" en/of artikel 2, sub p van het Besluit, luidend: "activiteiten ten aanzien van (...) hoofdvaarwegen als bedoeld in artikel 1 van de Tracéwet, primaire waterkeringen als bedoeld in artikel 1.1 eerste lid van de Waterwet en in beheer zijn bij het Rijk (...)".

Directie Regionale Zaken
Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
223895

Op deze basis, in samenhang met artikel 16, lid 6, van de Nb-wet 1998 en het mandaatbesluit van 15 juli 2009 (kenmerk nr. 24042, Stcrt. 2009, 11309) ben ik bevoegd tot vergunningverlening op basis van artikel 19d van de Nb-wet 1998 voor zover de deelactiviteiten te brengen zijn onder art 2 sub e en/of p van het Besluit. Voor de overige deelactiviteiten zijn gedeputeerde staten van de provincie Gelderland bevoegd gezag. Voor de bevoegdheidsverdeling per deelactiviteit verwijs ik naar het schema op pagina 1 en 2 van dit ontwerp-besluit.

Besluit

Ik verleen u de gevraagde vergunning, omdat ik van mening ben dat de betreffende activiteit, gelet op de relevante instandhoudingsdoelstellingen, m.u.v. de doelstellingen zoals bedoeld in artikel 10a, lid 3, van de Nb-wet 1998, de natuurlijke kenmerken van het betrokken Natura 2000-gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem niet zal aantasten.

Deze conclusie geldt nadrukkelijk vanuit de door mij specifiek hiertoe geformuleerde vergunningvoorschriften.

Voor een weergave van de inhoud van de aanvraag, de relevante wet- en regelgeving alsmede het van toepassing zijnde beleid verwijs ik naar bijlage 1 van dit besluit. In dezelfde bijlage treft u voorts mijn inhoudelijke overwegingen aan, waaronder een weergave van de ontvangen zienswijzen en mijn reactie hierop.

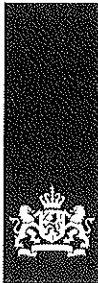
De aanvraag en de door u aangeleverde passende beoordeling maken integraal onderdeel van onderhavig besluit uit. Deze documenten zijn door u opgesteld en aan ons verstuurd. Ik voeg deze dan ook niet bij dit besluit. Bij strijdigheid van de inhoud van deze documenten met de onderstaande voorschriften en beperkingen, prevaleren deze laatste.

Voorschriften en beperkingen

Ter bescherming van de in het Natura 2000-gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem aanwezige beschermde natuurwaarden, verbind ik aan deze vergunning de volgende voorschriften en beperkingen.

Algemeen

1. Deze vergunning wordt op naam gesteld van Waterschap Rivierenland, tevens vergunninghouder.
2. Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door:
 - a. medewerkers van de vergunninghouder
 - b. of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. de vergunninghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze vergunning.
3. De in het vorig voorschrift genoemde personen dienen bij de werkzaamheden een kopie van de beschikking bij zich te dragen en op eerste verzoek te tonen aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
4. Het tijdstip waarop het Project Munnikenland daadwerkelijk wordt gestart, dient minimaal 4 weken voor de aanvang daarvan schriftelijk te worden

- gemeld aan de regiodirecteur Oost van de Directie Regionale Zaken van het ministerie van EL&I of diens rechtsopvolger (hierna: de regiodirecteur Oost).
5. De vergunde activiteiten dienen overeenkomstig de ingediende aanvraag en bijbehorende passende beoordeling - voor zover niet strijdig met onderhavige vergunning - te worden uitgevoerd.
 6. Het voornemen tot het uitvoeren van een activiteit in afwijking van de aanvraag dient binnen 4 weken te worden gemeld aan de regiodirecteur Oost en kan uitsluitend plaatsvinden na verkregen schriftelijke instemming daarvan.
 7. Van opgetreden incidenten dient binnen 5 werkdagen melding te worden gedaan aan de regiodirecteur Oost (t.a.v. het Nb-wet team) onder overlegging van alle relevante gegevens. Onder incidenten wordt in dit verband verstaan 'een onvoorziene gebeurtenis, waarbij onbedoeld schadelijke stoffen vrijkomen, dan wel waardoor anderszins schade aan de natuurlijke kenmerken in het betrokken beschermde gebied kan worden toegebracht'.
 8. Alle door of namens de regiodirecteur Oost te geven aanwijzingen dienen binnen de in de aanwijzing bepaalde termijn te worden opgevolgd.

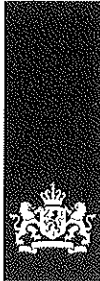
Directie Regionale Zaken
Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
223895

Nadere inhoudelijke voorschriften

9. Door of namens vergunninghouder wordt, minimaal 6 weken voor aanvang van de werkzaamheden, een definitief Beheer-en onderhoudsplan overlegd aan de regiodirecteur Oost. In dit Beheer-en onderhoudsplan dienen minimaal de volgende elementen te zijn uitgewerkt:
 - a. Een uitwerking (zowel in kwalitatieve als kwantitatieve zin) van het beoogde beheer voor het herstel en/of kwaliteitsverbetering van de bestaande en de nieuw te realiseren hectares van de habitattypes Stroomdalgrasland, Glanshaverhooilanden en Zachthout ooibos, gelegen binnen het plangebied van het Project Munnikenland.
 - b. De wijze waarop de in de passende beoordeling opgenomen minimaal te realiseren hectares van genoemde habitattypen, ook daadwerkelijk worden ontwikkeld en beheerd. Deze borging strekt zich minimaal uit tot tien jaar na het beëindigen van de aanleg-en graafwerkzaamheden van het Project Munnikenland;
 - c. Een monitoringsplan waarbij voor alle relevante habitattypen en habitatsoorten wordt uitgewerkt op welke wijze de beoogde en verwachte ontwikkelingen plaatsvinden en op welke wijze eventueel aanvullende maatregelen worden ingezet indien uit de monitoring blijkt dat de beoogde ontwikkelingen niet, of niet in voldoende mate, plaatsvinden.
10. Met de uitvoering van het project mag niet eerder worden gestart dan na schriftelijke instemming van de regiodirecteur Oost met het goedgekeurde Beheer-en onderhoudsplan.
11. Het beheer en de monitoring zal worden uitgevoerd conform het hiervoor genoemde en goedgekeurde Beheer-en onderhoudsplan.
12. Indien tijdens de uitvoering van het Beheer-en onderhoudsplan, specifiek uit de in voorschrift 9 sub c genoemde monitoring blijkt dat de hierin vervatte maatregelen niet of onvoldoende bijdragen aan de realisering van de genoemde habitattypen en habitatsoorten, kan de regiodirecteur Oost de uitvoering van het project op specifieke onderdelen of aspecten wijzigen en/of inperken, zodanig dat bovengenoemde bijdrage wel en/of beter en/of efficiënter geleverd kan worden.

13. Inzake de vergraving van de drie buitendijkse voortplantingspoelen van de Kamsalamander in het westelijk deel van de Benedenwaarden dient vergunninghouder er voor zorg te dragen dat:

- a. De aanleg en inrichting van de drie beoogde nieuwe poelen in het tussendijks gebied is afgerond voorafgaand aan de vergraving en deze nieuwe poelen ook geschikt zijn als voortplantingsareaal voor de Kamsalamander;
- b. De te vergraven poelen vóór vergraving gecontroleerd worden op de aanwezigheid van Kamsalamander larven/ eieren. Dit kan plaatsvinden door de drie voortplantingswateren voor aanvang van de voortplantingsperiode (augustus-maart) af te zetten met amfibieënschermen. Wanneer er individuen worden aangetroffen, dienen zij weggevangen en uitgezet te worden in een ondiep bestaand water binnen het bekende voortplantingsgebied (niet tijdens vorst).
- c. De vergraving van de drie poelen dient vervolgens gefaseerd plaats te vinden, zodat er uitwijkmogelijkheden bestaan voor niet waargenomen individuen.

Directie Regionale Zaken
Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDOC01/223895

Het wijzigen of intrekken van de vergunning

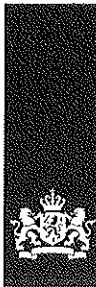
14. De voorschriften en beperkingen waaronder deze vergunning is verleend, kunnen worden gewijzigd of aangevuld indien naar het oordeel van de regiodirecteur Oost de vergunde activiteiten andere of nadeliger gevolgen hebben voor de relevante beschermde waarden dan die welke op het moment van vergunningverlening zijn vastgesteld.
15. Indien op enig moment mocht blijken dat de vergunde activiteiten zodanige schade aan de relevante beschermde waarden dreigen toe te brengen en het geven van aanwijzingen, het wijzigen of aanvullen van de voorschriften of beperkingen deze schade niet kan voorkomen, dan kan deze vergunning worden ingetrokken.
16. Voordat tot wijziging van vergunningvoorschriften of (gedeeltelijke) intrekking van de vergunning wordt overgegaan, wordt de vergunninghouder in de gelegenheid gesteld haar zienswijze naar voren te brengen (tenzij spoedeisendheid onmiddellijke intrekking c.q. wijziging noodzaakt).

Toezicht

17. De vergunninghouder geeft, overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht, alle medewerking aan de door de staatssecretaris van EL&I (of diens rechtsopvolger) aangewezen toezichthouder(s).

Looptijd/geldigheid

18. Voor zover deze vergunning betrekking heeft op de aanlegwerkzaamheden geldt deze van 1 september 2011 tot en met 31 december 2015. Voor zover de vergunning betrekking heeft op de uitvoering van het Beheer-en onderhoudsplan geldt deze van 01 januari 2016 tot en met 31 december 2025.
19. Het niet naleven van de voorschriften van deze vergunning kan, naast eventuele strafvervolgning, intrekking van de vergunning tot gevolg hebben.

Zienswijze

Tegen onderhavig ontwerpbesluit en de overige ontwerpbesluiten kunnen door een ieder gedurende 6 weken zienswijzen worden ingediend in de periode zoals aangegeven in de bekendmaking. Bij de zienswijze dient nadrukkelijk de naam van het besluit waarop de reactie betrekking heeft te worden genoemd. De schriftelijke zienswijzen dienen te worden toegezonden aan:

Directie Regionale Zaken
Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
223895

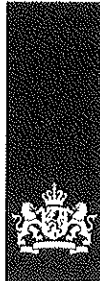
Provincie Gelderland
t.a.v. de heer A.M. Kwakkernaat Coördinator Procedures Munnikenland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

o.v.v. het zaaknummer 2011-09995 en het stuk waarop uw zienswijze betrekking heeft.

DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE,
voor deze:
HET MT-LID REGIONALE ZAKEN

A.H.M. Schleedoorn MBA

Bijlage 1: Inhoudelijke overwegingen

bijlage

Inhoudelijke overwegingen bij Ontwerp Besluit
Natuurbeschermingswet 1998 Project Munnikenland

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost
Verzetslaan 30
Deventer
Postbus 554
7400 AN Deventer
www.minlnv.nl

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDOC01/223895

Bijlagen
-

Bijlage nummer	1
Horend bij	Ontwerp-besluit Vergunning Nb-wet 1998
Datum	29 juli 2011
Onze referentie	PDOC01/223895
Contactpersoon	

DE AANVRAAG

In het kader van de planologische kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier onder de noemer "Uiterwaardvergraving Brakelse Benedenwaarden en dijkverlegging Polder het Munnikenland" wordt een aantal maatregelen getroffen in en nabij het Natura 2000-gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem, hieronder genoemd 'Project Munnikenland'.

De begrenzing van het plangebied wordt gevormd door de rivieren de Waal (noord) en de Afgedamde Maas (zuid en west). In het oosten loopt het plangebied tot en met Den Nieuwendijk en de Brakelse boezem. In totaal beslaat het gebied circa 700 hectare.

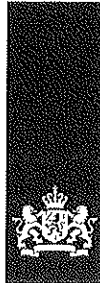
Het grootste deel van het plangebied valt binnen Natura 2000-gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem. De centraal gelegen Buitenpolder Munnikenland en een deel oostelijk van de Brakelse Benedenwaarden vallen buiten de begrenzing.

Het integrale doel van het Project Munnikenland is het verhogen van de veiligheid tegen overstromingen en het verhogen van de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied. Natuurontwikkeling maakt daar een belangrijk onderdeel van uit. Daarmee omvat het Project Munnikenland tevens de versterking van Natura 2000 en de Ecologische Hoofdstructuur (Waterschap Rivierenland, 2008).

Het Project Munnikenland bevat een natuurinclusief ontwerp. Dit betekent dat de effecten van het totale integrale project per Natura 2000 doel in beeld gebracht worden, zowel de positieve aspecten (natuurontwikkeling) als de negatieve aspecten (beschadiging door de herinrichting). Op basis van de balans tussen beide (netto effect) wordt beoordeeld of er al dan niet sprake is van een significant negatief effect op de afzonderlijke soorten en habitattypen.

De totale uitvoering van de realisatiefase zal vier jaar duren (2012-2016). Hieronder worden alle werkzaamheden verstaan voor de aanleg en inrichting.

Er zijn voor het totale project de volgende deelactiviteiten te onderscheiden:

Brakelse Benedenwaarden

In de Brakelse Benedenwaarden worden geulen gegraven voor de ontwikkeling van hoogdynamische riviernatuur en een verlaging van de Maatgevende Hoogwaterstand (MHW). Dit gebeurt reliëfvolgend: de uit te graven geulpatronen zijn afgestemd op aanwezige geulen en rijswaardenpatronen in de ondergrond. De nevengeulen worden uitgegraven tot ca. NAP- 3 meter. De uitstroomhoogte van de oostelijke geul zal worden gerealiseerd op NAP+1,5 m. De instroomopening heeft een iets hogere drempel. De westelijke geul is benedenstrooms direct aangetakt op het zomerbed. Om de ontwikkeling van stroomdalgraslanden en glanshaverhooilanden te bevorderen, worden op twee locaties zaad- en wortelstokbanken neergelegd.

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDO01/223895

Munnikenlandse kom

De Munnikenlandse kom wordt door het terugleggen van de dijk weer in de overstromingsvlakte gelegd. Het huidige landbouwgebied wordt omgezet naar natuur. Gedurende hoogwater loopt de Munnikenlandse kom vol met Waalwater. Direct daarna bedraagt het waterniveau in de kom ca. NAP+2,5 m, met een gemiddelde waterdiepte van 1,5 meter. Vervolgens zakt het water via het uitwateringwerk in de loop van april/mei tot op NAP+1,5 m. De bestaande diepe put die is gegraven voor de aanleg van de Deltadijk rond 1970 wordt deels verondiept. Het oostelijk deel van de plas, dat aansluit op het historische terrein van het Munnikenhof wordt gedempt tot op het niveau van het omliggende maaiveld. Hiermee krijgt het terrein weer het oorspronkelijke karakter van voor 1970. In het overige deel van de plas wordt de noordelijke oever sterk verondiept, waardoor er een groot oppervlak aan ondiep water ontstaat (tot 2 meter).

Tussendijks gebied

Tussen de Wakkere dijk en Den Nieuwendijk ontstaat één lange strook 'tussendijks gebied', deels Natura 2000 gebied. In het tussendijks gebied wordt het peil ingesteld op 0,6 m. +NAP. In het tussendijks gebied worden drie poelen aangelegd ter stimulering van de Kamsalamanderpopulatie.

Wakkere dijk

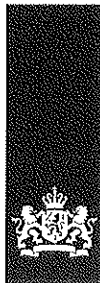
De Wakkere dijk wordt een integrale dijk. Dit betekent dat hij een nieuwe functionele vorm krijgt, waarbij het niet alleen om veiligheid gaat maar ook om landschap, natuur en recreatie. Tevens wordt de Wakkere Dijk ingericht om te kunnen dienen als een hoogwatervrije vluchtplaats voor de grazers en andere fauna. De rivierzijde van de dijk is op enkele plekken voorzien van terrassen in de vorm van een brede tribune. Op de buitenteen van de Wakkere dijk ligt een pad op 4 m. +NAP, aansluitend op het struinp pad richting Slot Loevestein. De binnenteen van de dijk wordt voorzien van een bomerij van Essen.

Maaskade

Ter plaatse van het westelijk deel van de Maaskade blijft de huidige hoogte (3,5 - 3,8 m+NAP) gehandhaafd. In het westelijk deel van de Maaskade ter hoogte van de Bloemcamperpolder komt een uitlaatwerk met een drempelhoogte op NAP+1,5 meter. Het werk zorgt er voor de eerste afwatering van het overstromingswater in de voormalige polder Munnikenland.

Waalkade

De Waalkade wordt gedeeltelijk verlaagd tot op het niveau van NAP+2,5 meter om vernatting en de dynamiek van het komgebied te stimuleren. De oorspronkelijke terp van 't Rechthuys wordt hersteld naar de situatie zoals die bestond voor de bedijking in 1970.

Schouwendijk

Het laagste punt van de Schouwendijk ligt in het oosten bij de aansluiting op de Wakkere dijk en bedraagt ca. 1,3 m +NAP. Dit laagste gedeelte zal worden opgehoogd tot 1,5 m +NAP. Naar het westen loopt de hoogte geleidelijk op naar ca. 2,0 m+NAP. Ook wordt het oorspronkelijke beloop van de Schouwendijk (nabij de huidige maar te verwijderen Deltadijk) hersteld. In het zuidoosten sluit de Schouwendijk aan op de Van Heemstraweg.

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDOCO1/223895

Historische parels

De Munnikenhof, de locatie van de door de monniken verlaten kloosterboerderij, krijgt extra aandacht. Het perceel van de Munnikenhof wordt geheel in hoogte hersteld. Ook het beeld van het kasteelterrein wordt versterkt door het terrein licht op te hogen en een gracht te realiseren rondom de historische ligging.

Toekomstig gebruik

Na realisatie volgt ook de gebruiksfase. Bij de herinrichting wordt aangestuurd op een betere ontsluiting en het aantrekken en faciliteren van bezoekers naar het gebied. Het gebied trekt nu 70.000-100.000 bezoekers per jaar. Na herinrichting zal dit aantal toenemen tot ca. 150.000.

Er komt een nieuwe ontsluitingsweg op de Maaskade aan de zuidzijde, waardoor de afstand van het gemotoriseerd verkeer tot de meest kwetsbare natuurwaarden (droge graslanden) toeneemt.

Er wordt een wandelroute gerealiseerd vanaf het parkeerterrein richting Wakkere dijk, met uitzicht op het natuurgebied. Op de oeverwal bij de Waalkade komt de mogelijkheid om wandelend de overgang tussen uiterwaard en komgebied te ervaren en Loevestein te bereiken.

Bij de Munnikenhof wordt op de afgedamde Maas een kleine aanlegsteiger aangelegd voor kano's.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteiten wordt korthedshalve verwezen naar de bij de aanvraag gevoegde passende beoordeling.

WETTELIJK KADER

Natura 2000-gebieden

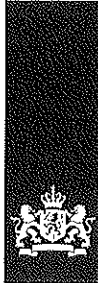
In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied zijn in deze relevant de artikelen 19d (lid 1), 19e en het artikel 19f (lid 1) van de Nb-wet 1998.

De exacte wetteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

BELEID

Vierde Nota Waterhuishouding

Handhaven van de veiligheid is één van de belangrijkste doelstellingen van integraal rivierbeheer zoals verwoord in de Vierde Nota Waterhuishouding. Hiertoe zal de komende decennia in het winterbed van de grote rivieren een ingrijpende herschikking van functies en inrichtingsmaatregelen op grote schaal dienen plaats te vinden. Landschap, natuur en cultuurhistorische waarden worden daarbij zoveel mogelijk ontzien en geïntegreerd om het 'oerhollands' karakter van het rivierenlandschap te behouden. Dit komt tot uiting in de door provincies en rijk opgestelde integrale ruimtelijke visie voor het grootste deel van het bedijkte riviereengebied (Nadere Uitwerking Riviereengebied, NURG). NURG vormt het kader waarbinnen al jaren uitwerkingen plaatsvinden. De natuurstreefbeelden voor de grote rivieren blijven van kracht.

Nota Ruimte

In zijn algemeenheid is het ruimtelijk beleid voor de Nb-wet 1998 en gebieden in het kader van de Ecologische Hoofd Structuur, gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. De bescherming van de wezenlijke kenmerken en waarden vindt plaats door toepassing van een specifiek afwegingskader, het zogenoemde «nee, tenzij»-regime.

Het rijk wil voorts voldoende veiligheid tegen overstromingen realiseren. Hiertoe richt het rijk zich op het hoofdwatersysteem, waartoe ook de grote rivieren behoren. Het rijk wil in het gebied van de grote rivieren de veiligheid tegen overstromingsgevaar handhaven en de ruimtelijke kwaliteit verbeteren. Waar nodig worden maatregelen genomen om de te verwachten hogere rivierafvoeren te verwerken. De bestaande ruimte voor de rivier wordt behouden. Hiertoe wordt het zoekgebied voor verbreding van het winterbed, de inrichting als waterbergingsgebied, of voor de versterking van dijken, gedurende een periode van 10 jaar na vaststelling van de Nota Ruimte, gevrijwaard van ontwikkelingen die een inrichting ten behoeve van de bescherming tegen overstromingen kunnen bemoeilijken.

Als voorwaarde voor rivierverruimende maatregelen wordt gesteld dat deze maatregelen blijven binnen de randvoorwaarden die worden gesteld door de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Hiertoe is specifiek voor het rivierengebied een 'Strategisch kader Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn' opgesteld. De Nota Ruimte wil tevens de specifieke karakteristieken van de verschillende riviertakken handhaven en nader uitwerken.

Afwegingskader nota ruimte

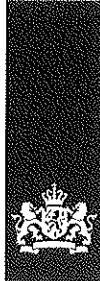
Aangezien in dit geval het afwegingskader van de Nota Ruimte het afwegingskader van de Habitatrichtlijn volgt, is met het doorlopen van het afwegingskader, zoals opgenomen in de Nb-wet 1998, materieel aan de vereisten van het afwegingskader van de Nota Ruimte voldaan.

Structuurvisie Ruimte voor de Rivier

Op 19 december 2006 is de PKB (nu: Structuurvisie) Ruimte voor de Rivier door de Eerste Kamer vastgesteld. Hieronder wordt kort weergegeven welk beleid het kabinet in deel 3 van deze PKB heeft verwoord. Als bouwsteen voor deze PKB werd door de toenmalige ministeries van Verkeer en Waterstaat en LNV een strategisch kader opgesteld.

Het kabinet heeft besloten de bescherming tegen overstromingen in het rivierengebied uiterlijk in 2015 op het vereiste niveau te brengen en tegelijk de ruimtelijke kwaliteit in het rivierengebied te verbeteren. Op de locaties waar ruimtelijke maatregelen ten behoeve van de veiligheid worden genomen, zal de herinrichting zoveel mogelijk worden aangegrepen om de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren. De noodzaak tot bescherming van de natuur heeft een belangrijke rol gespeeld bij het opstellen van deze PKB en vraagt bij de uitwerking om nadrukkelijke aandacht. Bij de uitvoering van een natuurtoets (voor het gehele pakket maatregelen uit de PKB) wordt het 'Strategisch Kader Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, Ruimte voor de Rivier en Ruimte voor Natura 2000' gehanteerd. Hierbij zal in Natura 2000-gebieden worden gestreefd naar een pakket van maatregelen dat bijdraagt aan de verbetering van de habitattypen en van de leefgebieden van de soorten die worden bedreigd.

In lijn met de Nota Ruimte is dit gericht op het behoud van bestaande en de ontwikkeling van nieuwe kernkwaliteiten van de verschillende riviertakken.

Beleidslijn grote rivieren

De Beleidslijn grote rivieren vormt een nadere uitwerking van het ruimtelijk beleid voor het rivierbed zoals dat in de Nota Ruimte (visie van het Kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland) is verwoord. De Beleidslijn beschrijft onder meer welke activiteiten kunnen worden toegelaten in het stroombed van de grote rivieren. De Waal valt onder het 'stroomvoerend regime'. Hierbij mogen alleen specifiek omschreven riviergebonden activiteiten plaatsvinden. Realisatie van natuur wordt hiertoe gerekend. Als voorwaarden worden hierbij onder meer gesteld dat er geen sprake mag zijn van een feitelijke belemmering voor het vergroten van de afvoercapaciteit, en dat er sprake is van een zodanige situering en uitvoering van de activiteit, dat de waterstandsverhoging of de afname van het bergend vermogen zo gering mogelijk is.

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDOCo1/223895

VERGUNNINGPLICHT

De aangevraagde activiteiten vinden plaats in of nabij het Natura 2000-gebied 'Loevestein, Pompeveld & Kornsche Boezem'. Dit gebied is door Nederland aangemeld en door de Europese Commissie in 2004 op de zogeheten communautaire lijst geplaatst. Het gebied is door Nederland voorlopig aangewezen en op 10 augustus 2008 werd het ontwerp-aanwijzingsbesluit gepubliceerd. Definitieve aanwijzing heeft nog niet plaatsgevonden.

Voor het Project Munnikenland zijn twee bevoegd gezagen verantwoordelijk voor de vergunning op grond van de Nb-wet 1998; gedeputeerde staten van de provincie Gelderland en de staatssecretaris van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I).

Op basis van het Besluit vergunningen Nb-wet 1998, artikel 2, sub e en/of p, ben ik bevoegd voor de volgende (deel) projecten die worden uitgevoerd in het kader van de Rivierverruiming:

- Ontgraving Brakelse Benedenwaarden;
- Ontgraving noordelijk deel Gandelwaard;
- Ontgraving Deltadijk;
- Ontgraving Waalkade;
- Aanleg Wakkere Dijk
- Aanleg in- en uitlaatwerk in Maaskade
- Aanleg in- en uitlaatwerk geul Brakelse Benedenwaarden
- Aanleg poelen in tussentijds gebied t.b.v. Kamsalamander

Verder strekt mijn bevoegdheid zich uit over de werkzaamheden t.b.v. het grondverzet voor de rivierverruimende maatregelen.

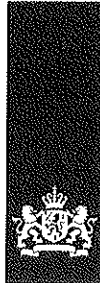
Voor de overige (deel)projecten, alsmede het latere (recreatieve) gebruik van het gebied zijn gedeputeerde staten van de provincie Gelderland bevoegd een beslissing te nemen.

Ik stel vast dat de aangevraagde activiteiten mogelijk de natuurlijke waarden en kenmerken van het bovengenoemde beschermde Natura 2000-gebied kunnen aantasten. Om die reden ben ik van mening dat de voorgenomen activiteiten als vergunningplichtig onder de Nb-wet 1998 dienen te worden aangemerkt.

KANS OP SIGNIFICANTE EFFECTEN

Beheerplan

In dit geval kan vastgesteld worden dat, ten aanzien van de voorgenomen activiteit op het moment van besluitvorming, geen beletsel voortvloeit uit enig beheerplan op basis van Nb-wet 1998.

Geen beheer, project

De voorgenomen activiteit vormt een project dat geen direct verband heeft met of nodig is voor het beheer van het betrokken Natura 2000-gebied. De voorgenomen activiteit is voorts nog niet eerder beoordeeld in het kader van de Nb-wet 1998.

Mogelijk significante gevolgen

Op grond van artikel 19f, lid 1, van de Nb-wet 1998 in combinatie met artikel 19g, lid 1, van de Nb-wet 1998 dient een passende beoordeling aangeleverd te worden door de initiatiefnemer. Het Europese Hof van Justitie heeft in haar uitspraak van 7 september 2004 aangegeven dat een passende beoordeling slechts dan achterwege kan worden gelaten indien op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat uitvoering van de werkzaamheden afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor dat gebied.

In dit geval kunnen dergelijke gevolgen niet bij voorbaat uitgesloten worden. Ik concludeer dat een passende beoordeling vereist is. U heeft een dergelijke passende beoordeling bij uw aanvraag gevoegd. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van uw effectenanalyse en conclusies.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij ervan heb kunnen verzekeren dat de beschermde waarden van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden.

BESCHERMDE NATUURWAARDEN

De diverse beschermde waarden van het betrokken Natura 2000-gebied 'Loevesteyn, Pompveld & Kornsche Boezem' staan vermeld op www.rijksoverheid.nl ('Onderwerpen' > 'Natuur' > 'Natura 2000').

Hieronder volgt een samenvatting van de habitattypen en soorten van de Habitatrictlijn en de doelstellingen voor deze soorten zoals opgenomen in het ontwerp-aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied 'Loevesteyn, Pompveld & Kornsche Boezem'.

Habitatrictlijn: habitattypen

- H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden; Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
- H3270 Slikkige rivieroeveren; Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
- H6120 Stroomdalgraslanden; Doel Behoud oppervlakte en kwaliteit.
- H6510 Glanshaver- en vossenstaartheuvels; Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit glanshaver- en vossenstaartheuvels, *glanshaver* (subtype A).
- H91E0 *Vochtige alluviale bossen; Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, *zachthoutoibossen* (subtype A).

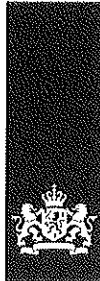
Habitatrictlijn: soorten

- H1134 Bittervoorn; Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
- H1145 Grote modderkruiper; Doel Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
- H1149 Kleine modderkruiper; Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.
- H1163 Rivierdonderpad; Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PD0001/223895

- H1166 Kamsalamander; Doel Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Selectie van relevante natuurwaarden

In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied blijkt uit de bij de aanvraag aangeleverde documentatie dat op de volgende habitattypen- en soorten mogelijk effecten kunnen optreden (zie ook tabel 2.15 pagina 55 van de passende beoordeling):

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDO001/223895

- H3270 Slikkige rivieroever
- H6120 *Stroomdalgraslanden
- H6510 Glanshaver- en vossenstaarthooilanden
- H91E0 *Vochtige alluviale bossen
- H1134 Bittervoorn
- H1145 Grote modderkruiper
- H1149 Kleine modderkruiper
- H1136 Rivierdonderpad
- H1166 Kamsalamander

Met betrekking tot de in de passende beoordeling geselecteerde beschermde habitattypen en soorten, merk ik deze als volledig en juist aan.

PASSENDE BEOORDELING

Ecologie

Het gebied Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem bestaat uit drie aparte deelgebieden in het stromingsgebied van de Waal. Het plangebied ligt nagenoeg geheel in deelgebied Loevestein. De rest van het plangebied ligt buiten het N2000 gebied.

De Waal is de meest dynamische riviertak van de Rijn. Het is de grootste vrij -afstromende Rijntak. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. In perioden met hoog water vindt erosie en sedimentatie plaats en 'vormt' de rivier het landschap. Het landschap bestaat uit een brede relatief hoog gelegen uiterwaard met rivierduintjes en graslanden en natte moerasgebieden op locaties waar kleiwinning heeft plaatsgevonden en in verlande strangenstelsels.

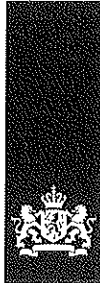
Het deelgebied Loevestein ligt rond het gelijknamige slot. Het zijn buitendijkse, deels bekende en deels onbekende, uiterwaardgebieden die langs de Waal en de Afgedamde Maas liggen. Het gebied wordt gekenmerkt door stroomdalgraslanden, (matig) voedselrijke graslanden, (matig) voedselrijke wateren en wilgen- en populierenbossen.

Effectbeoordeling Habitattypen

Slikkige rivieroever

De aanwezige Slikkige rivieroever worden door het Project Munnikenland vrijwel geheel vergraven ten behoeve van de aanleg van nevengeulen. Door de toename in dynamiek nemen het potentiële oppervlak en de kwaliteit sterk toe. Herkolonisatie zal via het rivierwater plaatsvinden, zoals dat bij dit habitatype gewoon is. De pioniervegetatie van Slikkige rivieroever heeft van nature een hoge variatie aan bedekking en soortensamenstelling (zowel binnen een jaar als tussen jaren), en herstelt zich zodoende snel. Binnen een jaar na de aantasting kan het habitatype alweer goed functioneren, met een vergroot oppervlak.

Ik kom, op basis van de informatie uit de passende beoordeling, tot de conclusie dat de uitvoering van het Project Munnikenland niet zal leiden tot verslechtering van de instandhoudingsdoelstelling voor het habitatype Slikkige rivieroever.

Door de ingrepen ontstaan mogelijkheden tot uitbreiding van het oppervlak van dit habitatype. Door het dynamische karakter van dit habitatype zal ook binnen een jaar of enkele jaren, na afronding van de werkzaamheden, voldoende herstel of herkolonisatie kunnen plaatsvinden zonder dat er apart maatregelen nodig zijn.

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDO001/223895

Stroomdalgraslanden

Het habitatype Stroomdalgraslanden komt momenteel voor op de zandige oeverwal langs de Waal met een oppervlakte van 3,57 ha. Dit oppervlak moet gezien de behouddoelstelling in het ontwerp aanwijzingsbesluit behouden blijven. Uit de passende beoordeling blijkt dat als gevolg van het Project Munnikenland een oppervlak van 3,37 ha niet wordt aangetast. Het areaal dat in de huidige situatie aanwezig is en verdwijnt door vergravingen omvat 0,20 ha. Daarnaast zal er nieuw areaal Stroomdalgrasland worden gerealiseerd. De oppervlakte hiervan bedraagt 2,72 ha. Hieruit blijkt, dat het totale areaal met 2,52 ha toeneemt tot 6,09 ha.

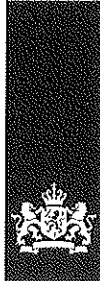
Binnen het Project Munnikenland worden, middels het natuurinclusief ontwerp, maatregelen getroffen om herstel van bestaande Stroomgraslanden te bevorderen en ook om de nieuw te realiseren hectares op een juiste wijze zich te laten ontwikkelen tot een volwaardig habitatype. In de passende beoordeling wordt aangegeven middels kleurcodering welke maatregelen waar plaatsvinden. Voor een uitgebreide beschrijving verwijs ik naar dit document. Delen van het beoogde areaal worden niet actief ontwikkeld, andere delen worden wel actief ontwikkeld door het aanbrengen van een zaad- en wortelstokbank.

Uiteindelijk resultaat van dit project is dat er direct na de uitvoering een beperkt negatief effect (afname met 0,2 ha tot 3,37 ha) optreedt. Na uitvoering van de voorgenomen activiteit zal dit beperkte negatieve effect teniet worden gedaan. Door optimalisering van de abiotische omstandigheden en vergroting van het gebied waar dit type zich kan ontwikkelen is verzekerd dat de huidige oppervlakte van 3,57 behouden zal blijven en de kwaliteit zich kan verbeteren. Daarbij zal, door gericht beheer, de oppervlakte van dit type zich autonoom kunnen ontwikkelen tot in totaal 6,09 hectare.

In de passende beoordeling wordt aangegeven dat niet op voorhand valt te voorspellen of op alle gronden die hiervoor ingericht worden, zich daadwerkelijk een hoogwaardig Stroomdalgrasland zal ontwikkelen. Aangegeven wordt dat diverse uitvoeringsmaatregelen worden getroffen om de slagingskans voor een goede en snelle ontwikkeling te vergroten (blz. 70 en 71 van de passende beoordeling). Door het project verbeteren de abiotische omstandigheden voor de succesvolle ontwikkeling van Stroomdalgrasland. Na uitvoering is een goed beheer van belang om uiteindelijk voldoende zekerheid te hebben dat behoud van oppervlakte en kwaliteit van dit habitatype wordt gerealiseerd. Ik onderschrijf deze conclusie.

Dit betekent dat de voorgenomen activiteit pas kan worden gestart na instemming door EL&I van een door of namens de vergunninghouder ingediend Beheer en onderhoudsplan. Indien middels een goed en ook daadwerkelijk geborgd beheer kan worden gezorgd voor een herstel van de aangetaste delen van dit habitatype en verbetering van de abiotische omstandigheden van andere daar aanwezige gebieden, dan is er voldoende zekerheid dat de instandhoudingsdoelstellingen, behoud oppervlakte en kwaliteit, voor dit habitatype worden behaald.

Het beheer, vastgelegd in het beheer- en onderhoudsplan, zal er op zijn gericht dat zich na ongeveer 10 jaar een kwalitatief goed Stroomdalgrasland heeft ontwikkeld en er een positief effect is door toename van dit type. Een voorschrift hiertoe is in deze vergunning opgenomen (vs 9).

Glanshaverhooilanden

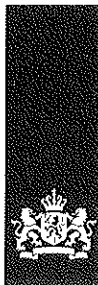
Het habitatype komt momenteel voor met een oppervlakte van 31,0 ha. Het areaal dat in de huidige situatie aanwezig is en verdwijnt door de herinrichting omvat 14,6 ha. Binnen het project wordt daarbij voorzien in realisatie van een nieuw areaal Glanshaverhooiland met een omvang van 20,1. Hieruit blijkt, dat het totale areaal met 5,5 ha toeneemt tot 36,5 ha.

Binnen het Project Munnikenland worden, middels het natuurinclusief ontwerp, maatregelen getroffen om herstel van bestaande Glanshaverhooilanden te bevorderen en ook om de nieuw te realiseren hectares op een juiste wijze zich te laten ontwikkelen tot een volwaardig habitatype. De potentiële ontwikkellocaties voor Glanshaverhooiland bevinden zich buiten de begrenzing van het N2000 gebied, meer bepaald in het oostelijk deel van de Brakelse Benedenwaarden (zie figuur 3.4 in de passende beoordeling). In de passende beoordeling wordt aangegeven middels kleurcodering welke maatregelen waar plaatsvinden. Voor een uitgebreide beschrijving verwijs ik naar dit document. Deze, zich nu buiten Natura 2000-gebied bevindende, gronden zijn vanwege hun locatie bij uitstek geschikt voor de ontwikkeling van dit habitatype. Deze gronden zullen op basis van een met Staatsbosbeheer te sluiten overeenkomst worden beheerd op een wijze dat zich het Glanshaverhooiland hier op de juiste wijze kan ontwikkelen tot een volwaardig habitatype. Hiertoe heb ik een voorschrift in de vergunning opgenomen. Ik ben voornemens om deze gronden bij de definitieve aanwijzing van het N2000-gebied Loevestein, Pompveld en Kornsche Boezem op te nemen binnen de begrenzing.

Uiteindelijk resultaat van dit project is dat op de korte termijn een negatief effect (afname tot 16,7 ha) optreedt. Na herinrichting van het gebied zal dit negatieve effect teniet gedaan worden door nieuw te ontwikkelen gebied ter grootte van 36,8 hectare van dit type. Door middel van gericht beheer en monitoring hiervan, (waarbij eventuele aanpassing van het beheer moet worden geborgd zodanig dat er minimaal 36,8 ha Glanshaverhooiland behouden blijft/ nieuw wordt ontwikkeld).

In de passende beoordeling wordt aangegeven dat niet op voorhand valt te voorspellen of op alle gronden die hiervoor ingericht worden zich daadwerkelijk een hoogwaardig Glanshaverhooiland zal ontwikkelen. Ook blijkt uit de passende beoordeling dat Glanshaverhooiland een lange herstel-/ ontwikkeltijd heeft (meer dan 10 jaar). Aangegeven wordt dat diverse uitvoeringsmaatregelen worden getroffen om de slagingskans voor een goede en snelle ontwikkeling te vergroten (blz. 74 en 75 van de passende beoordeling). Hiervoor wordt o.a. de bemeste toplaag op de nieuwe locatie afgegraven tot op de zandige en nutriëntenarme bodem en worden de zaadbank en de wortelstokken, van het goed ontwikkelde Glanshaverhooiland op de te vergraven locatie, overgeplaatst naar de nieuw te ontwikkelen locaties. Gezien de aard van het project is het niet mogelijk om eerst de nieuwe locatie volledig te ontwikkelen voordat het Glanshaverhooiland wordt vergraven. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd volgens een werkvoorschrift waarin van oost naar west wordt gewerkt. Daardoor zijn de gronden voor de zaadbank gereed voordat het westelijk deel wordt afgegraven en kan de zaadbank direct worden overgeplaatst. Na uitvoering van de werkzaamheden is een goed beheer van belang om uiteindelijk voldoende zekerheid te hebben dat de beoogde uitbreiding van oppervlakte en kwaliteit van dit habitatype wordt gerealiseerd. Voor het Glanshaverhooiland betekent dit maaibeheer al dan niet met nabeweiding.

Ik onderschrijf deze conclusie. Dit betekent dat de voorgenomen activiteit pas kan worden gestart na vaststelling en goedkeuring door EL&I van een door of namens

de vergunninghouder ingediend Beheer en onderhoudsplan. Een concept van het nog vast te stellen Beheer en onderhoudsplan is inmiddels beschikbaar. Ik verbind hiertoe aan deze vergunning een voorschrift om zeker te stellen dat de beheermaatregelen ook daadwerkelijk worden geborgd. Indien middels een goed en ook daadwerkelijk geborgd beheer kan worden gezorgd voor een herstel van de aangetaste delen van dit habitatype dan is er voldoende zekerheid dat de instandhoudingsdoelstellingen voor dit habitatype worden behaald.

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDOCO1/223895

Zachthoutoibossen

Het habitatype komt momenteel voor met een oppervlakte van 31,0 ha. De potenties voor nieuw areaal Zachthoutoibos dat binnen de herinrichting gerealiseerd wordt omvat 36,8 ha.

Na de herinrichting is door de toenemende invloed van de rivier een groot deel van het plangebied geschikt voor de ontwikkeling van oibos. Er wordt echter in verband met de rivierverruimingsdoelstelling van het project minder areaal Zachthoutoibos ontwikkeld dan in potentie mogelijk is. Met het oog op de ruwheid (weerstand bij hoge waterafvoeren) is het waterpeil er echter op ingesteld dat er niet teveel bosopslag komt; grote delen zullen te nat zijn en met een moerasvegetatie met riet e.a. bedekt worden. Zie bijlage 4 van de passende beoordeling voor een toelichting op het hydraulisch functioneren van de kom na herinrichting. De locaties waar het nieuwe oibos ontstaat, zijn hiervoor uitermate geschikt qua overstromingsduur (50-150 dagen per jaar) en bodemtype (alluviale bodem: kleiig in de uiterwaard, zandig langs de rivier). Vestiging zal door de aanvoer van zaden door de rivier relatief snel verlopen. Hiervoor zijn geen aanvullende maatregelen nodig.

In de passende beoordeling wordt aangegeven dat door middel van monitoring en beheer wordt geborgd dat er in totaal minimaal 36,8 ha ontstaat/behouden wordt. Ik verbind dan ook aan deze vergunning een voorschrift dat deze monitoring en het beheer wordt geborgd teneinde zekerheid te hebben dat de uitvoering van het Project Munnikenland niet leidt tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Zachthoutoibos (behoud in oppervlakte, verbetering in kwaliteit).

Effectbeoordeling Habitatsoorten

Bittervoorn

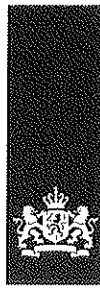
Twee locaties waar het leefgebied van de Bittervoorn door de herinrichting mogelijk wordt beïnvloed door de aanleg van dijken en infrastructuur, betreffen de Wakkere dijk ter plaatse van de Schouwendijk en de verbreding van de Maaskade. In totaal gaat hiermee 0,2 ha leefgebied verloren.

De Bittervoorn heeft het zwaartepunt van zijn verspreiding in de Waarden van Loevestein, en zal aan de randen hiervan verstoring tijdens uitvoering ervaren. Door de verondieping van de grote zandwinplas wordt veel potentieel leefgebied ontwikkeld. De verhoging van de overstromingsfrequentie in de Waarden bij Loevestein heeft geen negatief effect op het leefgebied van de bittervoorn.

Door de wijde verspreiding van de Bittervoorn in het projectgebied en het Natura 2000-gebied is het beperkte negatieve effect op de korte termijn niet significant. Uitvoering van het Project Munnikenland zal niet leiden tot significante verstoring van deze soort en leidt niet tot een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de Bittervoorn, zijnde behoud van oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied en de populatie.

Grote Modderkruiper

De binnendijkse poelen in de Boezem van Brakel waar de soort zich in de huidige situatie ophoudt, zullen door een (licht) toenemende kweldruk een (kleine)

kwaliteitsverbetering kennen. Doordat het kwel betreft, gaat het om relatief schoon water. Door de hogere waterstanden zullen de wateren met geleidelijk oplopende oevers licht uitbreiden qua oppervlak. Dit betreft een (zeer) kleine toename in leefgebied. Eventuele verstoringen op deze soort blijven beperkt tot de 1,5 jaar waarbinnen de werkzaamheden aan de Wakkere dijk plaatsvinden. Verstoring kan optreden door trilling, geluid, licht, optische en mechanische verstoring. Doordat de activiteiten plaatsvinden (net) buiten zijn leefgebied, zijn deze verstoringen beperkt en zeker niet significant. Uitvoering van het Project Munnikenland zal niet leiden tot significante verstoring van deze soort en leidt niet tot een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van deze soort, zijnde uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor behoud van de populatie.

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDOCO1/223895

Kleine Modderkruiper

Twee locaties waar het leefgebied van de Kleine Modderkruiper door de herinrichting mogelijk wordt beïnvloed door de aanleg van dijken en infrastructuur, betreffen de Wakkere dijk ter plaatse van de Schouwendijk en de verbreding van de Maaskade.

Bij de aanleg van de Wakkere dijk worden ter hoogte van de Schouwendijk enkele delen van sloten gedicht. Het aangetast leefgebied bestaat uit twee weteningen met een lengte van 380 meter en 3 meter breed. Het totale oppervlak beslaat hiermee $2.280 \text{ m}^2 = 0,2 \text{ ha}$. Verstoring als gevolg van trilling, geluid, licht, optische en mechanische verstoring tijdens uitvoering (gedurende vier jaar) kan optreden aan de randen van de Waarden van Loevestein en is tijdelijk. Door de herinrichting van de grote zandwinplas wordt nieuw leefgebied ontwikkeld ter grootte van 1,4 ha. Daarnaast neemt het leefgebied buiten het Natura 2000-gebied aanzienlijk toe met bijna 50%.

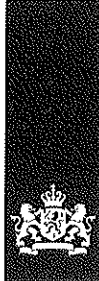
Vanwege de wijde verspreiding van de Kleine Modderkruiper in het projectgebied en Natura 2000-gebied en zijn grote vermogen nieuwe wateren te koloniseren, zijn de beperkte negatieve effecten van de oppervlakte afname op drie plaatsen (zandwinplas, wakkere dijk, buitendijkse vindplaats) tijdelijk en niet significant in relatie tot de positieve effecten op iets langere termijn (oppervlakte toename bij de zandwinplas en in de Buitenpolder).

Uitvoering van het Project Munnikenland zal niet leiden tot significante verstoring van deze soort en leidt niet tot een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de Kleine modderkruiper, zijnde behoud van oppervlakte en kwaliteit van het leefgebied en de populatie.

Rivierdonderpad

De effecten op de Rivierdonderpad als gevolg van het project zijn zeer gering. De preferente verblijfplaatsen, de kribben, blijven onveranderd aanwezig. Wel wordt circa 115 meter van de gestrekte oever verwijderd. In de plaats van het oeverdeel dat wordt verwijderd, wordt een nieuw talud aangelegd dat bestaat uit geschikte stortstenen bekleding met openingen daartussen. De ingreep is zo beperkt dat met zekerheid kan worden gesteld dat de kwaliteit van het leefgebied niet wordt beïnvloed. Ook de eventuele verstoring tijdens de werkzaamheden aan deze oever is beperkt en vindt alleen in de eerste 1,5 jaar plaats. Daarbij komt ook dat bij inventarisaties de Rivierdonderpad niet is aangetroffen aan de Waalzijde van het projectgebied.

Ik concludeer dat er geen sprake kan zijn van significante verstoring en dat er geen sprake is van een mogelijk negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van de Rivierdonderpad, zijnde behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud van de populatie.

Kamsalamander

Het zwaartepunt van de populatie ligt rondom de Boezem van Brakel en het terrein van Dunea. Alle daarbuiten gelegen buitendijkse habitat maakt onderdeel uit van het leefgebied van de Kamsalamander: droogvallende poelen/ tijdelijke wateren voor de voorplanting; kleinschalig mozaïek landschap als overwinterings- en overig leefgebied met hoge vegetatie voor beschutting. Buitendijks leidt de kamsalamander echter altijd een zwervend opportunistisch bestaan. De vergravingen (verlagen van de zomer- en winterdijk) veroorzaken versnippering van het leefgebied van de Kamsalamander. De recente inventarisatie (2010) met twee nieuwe geïsoleerde vondsten bij slot Loevestein, toont namelijk aan dat het leefgebied van de Kamsalamander groter is dan aanvankelijk aangenomen. De drie buitendijkse voortplantingspoelen in het westelijk deel van de Benedenwaarden verdwijnen door de aanleg van de westelijke nevengeul. De twee nieuwe westelijke vindplaatsen bij Loevestein blijven gehandhaafd. De twee oostelijke (reeds bekende) voortplantingspoelen blijven eveneens bestaan. Daar staat tegenover dat het project voorziet in drie nieuwe voortplantingspoelen welke geoptimaliseerd worden aangelegd binnen het Natura 2000-gebied. Dit gebeurt voor dat de bestaande buitendijkse poelen worden vergraven.

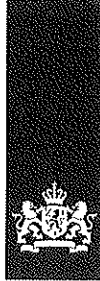
De gehele omgeving in het buitendijkse gebied blijft na herinrichting suboptimaal leefgebied omdat er altijd kans is op overstroming van de poelen in buitendijks gebied.

Een deel van de Waalkade wordt minder geschikt als migratieroute en mogelijk overwinteringsgebied. De locale verlaging leidt niet tot versnippering, omdat de dijk het grootste deel van het jaar beschikbaar is als landhabitat en migratieroute. De verbinding wordt wel minimaal aangezien het voortplantingswater en het overwinteringsgebied (hoogwater- en vorstvrije beschutting) ongeveer een kilometer uit elkaar komen te liggen en dit is de maximale afstand die kamsalamanders kunnen afleggen voor geschikt leefgebied.

Als gevolg van de voorgenomen activiteit zal 41 ha van 154 ha leefgebied aangetast worden, maar dit komt weer terug in het tussendijks gebied en door inrichting van de Wakkere dijk als leefgebied, zal de kwaliteit toenemen. Tijdens de werkzaamheden zal de soort gedurende 4 jaar enige verstoring ondervinden door trilling, geluid en rijroutes door het gebied. Het kerngebied van de soort wordt echter niet verstoord en omdat zwervende soorten met name 's nachts trekken en fasering van de uit te voeren werkzaamheden zal de verstoring zeker niet significant zijn.

In de passende beoordeling wordt aangegeven dat bij het vergraven van de drie buitendijkse poelen 'zorgvuldig gewerkt' dient te worden. Dit houdt in, dat de poelen vóór vergraving gecontroleerd worden op de aanwezigheid van Kamsalamander larven/ eieren. Dit kan effectief gebeuren door de drie voortplantingswateren voor aanvang van de voortplantingsperiode (augustus-maart) af te zetten met amfibieënschermen. Wanneer er individuen worden aangetroffen, worden ze weggevangen en uitgezet in een ondiep bestaand water binnen het bekende voortplantingsgebied (niet tijdens vorst).

De vergraving van de drie poelen vindt vervolgens gefaseerd plaats, zodat er uitwijkmogelijkheden bestaan voor niet waargenomen individuen. Ook werk aan het landhabitat zoals de aanleg van de Wakkere dijk, vindt gefaseerd plaats. Ik merk op dat deze maatregelen geborgd dienen te worden alvorens voldoende zekerheid kan worden gegeven dat onnodige aantasting of verstoring van de soort uitblijft. Ik verbind dan ook aan deze vergunning een aantal voorschriften waarin wordt opgenomen welke maatregelen genomen dienen te worden bij het vergraven van de drie buitendijkse poelen.

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDOCO1/223895

Geconcludeerd kan worden dat als gevolg van het project, het voortplantingsgebied van de Kamsalamander afneemt door het vergraven van drie buitendijkse poelen. Daartegenover wordt het voortplantingsgebied weer uitgebreid door de aanleg van drie binnendijkse poelen welke daarbij zijn gelegen in meer ideale omstandigheden (schoner water door kwel, vrij van vis door ligging binnendijks, jaarlijkse droogval). De nieuwe poelen worden aangelegd vóór de oude vergraven worden. Netto verandert het oppervlakte voortplantingsgebied binnen de Natura 2000 begrenzing niet. Hier buiten nemen de potenties voor voortplantingswateren licht toe, door het geschikter worden van de Buitenpolder Munnikenland. Het areaal overwinteringsgebied neemt af door vergraving, maar neemt in het gebied als geheel toe, onder andere door de aanleg van de Wakkere dijk waardoor het Project Munnikenland zeker geen negatief effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van deze soort, zijnde behoud omvang en kwaliteit van het leefgebied voor behoud van de populatie.

Monitoring

Op diverse plaatsen wordt in de passende beoordeling verwezen naar in het Beheer-en onderhoudsplan op te nemen monitoringsmaatregelen. Met deze monitoringsmaatregelen moet de ontwikkeling van de relevante habitattypes en –soorten worden gevolgd. Onderdeel van deze monitoringsmaatregelen hebben betrekking op aanvullende en/of herstelmaatregelen in geval onverhoopt de relevante instandhoudingsdoelen niet worden bereikt. Een voorschrift hiertoe wordt door mij in deze vergunning opgenomen.

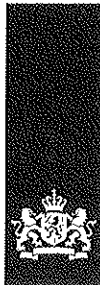
CUMULATIE

Op basis van artikel 19f van de Nb-wet 1998 dient bij vergunningverlening voor projecten of andere handelingen een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve effecten indien deze projecten of handelingen, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen, significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied.

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteiten zelfstandig beschouwd, niet kunnen leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de betreffende Natura 2000-gebieden of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor de betreffende gebieden zijn aangewezen.

Ruimte voor de Rivier algemeen

De algehele waterstandsdeling die met de Ruimte voor de Rivier projecten langs de Waal wordt gerealiseerd (kribverlaging, dijkverlegging Veur Lent en dijkverlegging Munnikenland), zal de overstromingsfrequentie in Natura 2000-deelgebied Loevestein beïnvloeden. Deze projecten worden immers uitgevoerd om de hoogwaterstanden te verlagen. In totaal moet voor 2015 een waterstandsdeling in de omgeving van Loevestein gerealiseerd worden van circa 20 cm bij maatgevend hoogwater (PKB Ruimte voor de Rivier, deel 4; invloed Project Munnikenland en kribverlaging). De waterstandsdeling leidt tot een kortere overstromingsduur in het niet te vergraven buitendijkse gebied; dit heeft effect op de vegetatie van de voorkomende habitats. Deze heeft zich immers 'ingesteld' op een bepaalde overstromingsduur, en deze verandert. In de lage regionen (habitattypen Slikkige rivieroeveren en Zachthoutoobos) is het effect zeer klein door de bufferende werking van het getijdeneffect: als de waterstanden op de rivier dalen, dringt de zee iets verder het land binnen. Stroomdalgraslanden en de Glanshaverhooilanden vereisen een bepaalde overstromingsduur voor hun vestiging en voortbestaan. Hierdoor bepaalt de

waterstand in combinatie met de hoogteligging grotendeels de zone waarin beide habitattypen kunnen voorkomen. Daling van de gemiddelde waterstand door de PKB-ingrepen betekent dat de onder- en bovengrens van het geschikt biotoop voor beide graslandtypen naar beneden verschuift. De geschikte zone zal ongeveer 6-10 cm lager komen te liggen (zie tabel op blz 100 van de passende beoordeling) en uitkomen tussen 2,15 en 3,65 meter +NAP. Aan de bovenkant gaat er een terrein stukje af (het habitat is daar niet meer geschikt vanwege een te lage overstromingsduur), en aan de onderkant komt er een stukje bij (voorheen te natte zone wordt nu geschikt).

Aangezien er in Munnikenland weinig areaal is dat op +3,65 meter hoogte ligt, en veel grond op 2,15 meter +NAP hoogte, neemt het potentieel begroeibaar areaal voor beide graslandtypen toe. Er is dus geen sprake van een negatief effect, maar van een positief effect. Een kortere overstromingsduur zal de kwaliteit van het buitendijkse leefgebied van de Kamsalamander eerder ten goede komen dan benadelen. De vissoorten ondervinden hiervan überhaupt geen effect. De instandhoudingdoelstellingen van de beschermde soorten en habitats in het Natura 2000-gebied komen niet in gevaar door de waterstandsdeling veroorzaakt door de Ruimte voor de Rivier projecten.

Kribverlaging

Een belangrijk onderdeel van de PKB Ruimte voor de Rivier zijn de vier maatregelen m.b.t. kribverlaging. Naast bovenstaand indirect effect op de waterstanden, kan de kribverlaging een direct negatief effect hebben op krib gerelateerde Natura 2000 soorten door aantasting van het habitat (stenige oevers). Dit betreft voor Natura 2000 deelgebied Loevestein uitsluitend de Rivierdonderpad. Uit de Natuurtoets Verlaging 650 kribben in de Waal (DHV, 2009) blijkt dat het voor deze soort een zeer beperkte ingreep betreft waarbij het mogelijk negatieve effect zeker niet significant is. De hier beoordeelde herinrichting Munnikenland betreft een zeer beperkte ingreep voor de rivierdonderpad (een afname van het potentieel leefgebied van 115 meter en een toename van 100 meter), zonder concrete aanwijzingen dat de soort hier daadwerkelijk voorkomt. Van cumulatieve effecten zal zodoende geen sprake kunnen zijn.

Gandelwaard

De herinrichting van de Gandelwaard maakt geen onderdeel uit van deze passende beoordeling, maar wel van het Natura 2000 deelgebied Loevestein. Voor de Gandelwaard zal een apart vergunningentraject worden doorlopen. Uit de inrichtings- en beheerplannen van initiatiefnemer Wienerberger (2009) blijkt dat de beschermde Natura-2000 soorten en habitats geen hinder ondervinden van de herinrichting. In de plannen van Wienerberger worden de aanwezige waarden ontzien (o.a. langs het Oude Maasje). Na herinrichting nemen bovendien de kansen voor de Natura 2000 waarden toe.

Ik concludeer dat binnen de aangeleverde passende beoordeling een volledige en juiste cumulatietoets is uitgevoerd.

BESPREKING VAN DE INSPRAAK

Naar aanleiding van deze aanvraag zijn, op grond van artikel 44, lid 3, van de Nbwet 1998, de Gemeente Zaltbommel en de Provincie Gelderland in de gelegenheid gesteld een zienswijze op deze aanvraag in te dienen. Hiervan werd geen gebruik gemaakt.

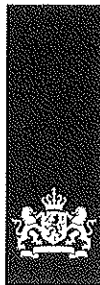
Coördinatieprocedure

Bij de voorbereiding van de besluiten nodig voor de uitvoering van de maatregel Uiterwaardvergraving Brakelse Benedenwaarden en dijkverlegging Buitenpolder

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDO01/223895

Het Munnikenland (afgekort project Munnikenland) ter uitvoering van de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier is gekozen voor toepassing van de gemeentelijke coördinatie regeling bedoeld in artikel 3.30, eerste lid, onder b, Wet ruimtelijke ordening (Wro) gecombineerd met de provinciale coördinatie regeling bedoeld in artikel 3.33, eerste lid, onder a, Wro. De bedoeling van de voorgenoemde gemeentelijke coördinatie is om de voorbereiding en bekendmaking van de in het coördinatiebesluit van de gemeenteraad van Zaltbommel genoemde besluiten tezamen met het voor de uitvoering van de maatregel vast te stellen bestemmingsplan gecoördineerd te doen plaatsvinden.

De bedoeling van de voorgenoemde provinciale coördinatie is om de voorbereiding en bekendmaking van de voor de uitvoering van de maatregel benodigde besluiten genoemd in het coördinatiebesluit van Provinciale Staten van Gelderland gecoördineerd te doen plaatsvinden en heeft bovendien tot gevolg dat Gedeputeerde Staten van andere bestuursorganen, tenzij dit een bestuursorgaan van het Rijk is, de medewerking kunnen vorderen, die voor het welslagen van de coördinatie nodig is.

Het toepassen van genoemde coördinatie regelingen heeft mede tot doel dat de bekendmaking van (ontwerp)besluiten, de gelegenheid tot het naar voren brengen van zienswijzen daarop, respectievelijk het indienen van beroep daartegen voor de verschillende besluiten gelijktijdig plaats heeft. De besluiten die nu gecoördineerd worden zijn:

- Bestemmingsplan
- Projectplan op grond van de Waterwet
- Vergunning op grond van de Ontgrondingenwet of de provinciale ontgrondingenverordening;
- Vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998;
- Ontheffing op grond van de Flora- en faunawet

Gezamenlijke voorbereiding van besluiten

De besluiten benodigd voor de uitvoering van project Munnikenland zijn door betrokken overheden gezamenlijk voorbereid en ook de communicatie daarover heeft gezamenlijk plaatsgevonden. Om de op handen zijnde besluiten zo goed mogelijk bij betrokkenen onder de aandacht te brengen en hen daarover te raadplegen hebben er verschillende momenten van informatieverstrekking en raadpleging plaatsgevonden en zullen er nog nieuwe momenten komen.

Op 1 juli 2010 heeft een informatieavond plaatsgevonden over het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied Munnikenland, waarop een ieder in de gelegenheid is gesteld zich te informeren. Daarnaast zijn er bijeenkomsten met de klankbordgroep geweest waarin vertegenwoordigers van betrokken bewoners, grondeigenaren en organisaties zitting hebben. De deelnemers zijn over de plannen voor uitvoering van de maatregel geïnformeerd en geraadpleegd.

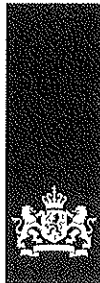
Op 20 januari 2011 heeft een carrouselbijeenkomst plaatsgevonden in het gemeentehuis van Zaltbommel waarop sprekers konden inspreken.

Op 12 mei 2011 vond een speciale themacarrousel plaats voor de Raad. Op laatstgenoemde avond is het plan nogmaals toegelicht en zijn voor betrokkenen en Raad belangrijke vragen beantwoord.

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDOO01/223895

Gedurende de gehele periode is de omgeving op de hoogte gehouden via nieuwsbrieven en bestaat de mogelijkheid tot het raadplegen van de website www.waterschaprivierenland.nl.

CONCLUSIE

Ik ben van mening dat de gevraagde vergunning onder voorschriften kan worden verleend.

Directie Regionale Zaken
Vestiging Oost

Datum
29 juli 2011

Onze referentie
PDOC01/223895